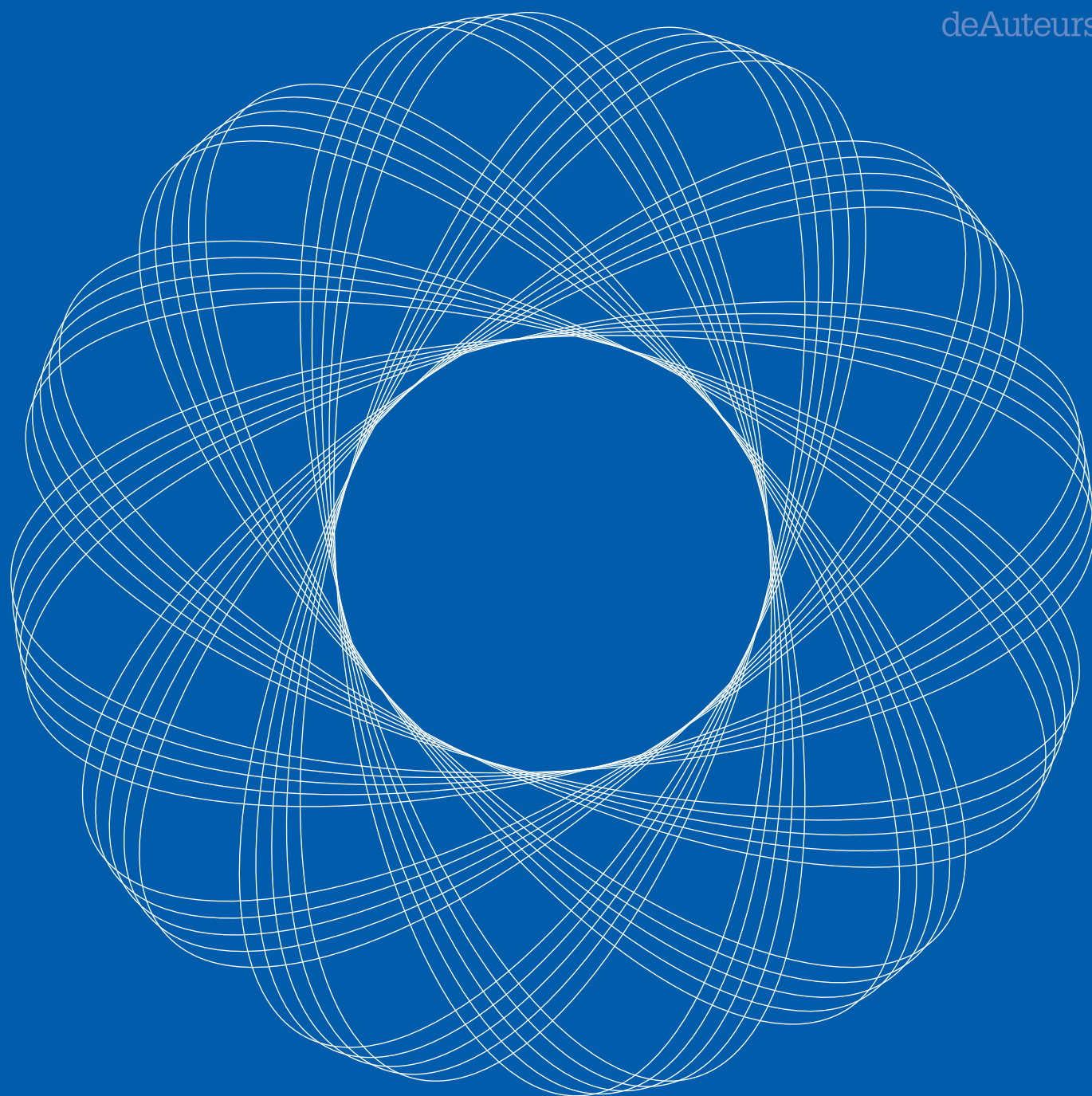
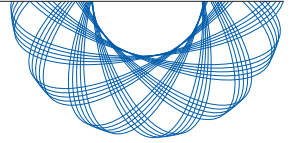

SACD
Scam*
SOFAM
deAuteurs

SOFAM in 2011
Uw auteursrechten: ons vak

Belangrijke uitdagingen voor SOFAM

Ons voornaamste doelstelling blijft **om het hoge niveau, de kwaliteit en de snelheid van onze verdelingen** te behouden. In de context van de informatiemaatschappij willen wij ons opstellen als onvermijdelijke, efficiënte en betrouwbare partners van de auteurs en de gebruikers van hun werken.

Voor SOFAM is het dossier over de herziening van wettelijke licenties (**reprografie, leenrecht en thuishkopie**) het meest strategische van de grote dossiers waarover sinds 2011 wordt onderhandeld. Er moeten in de wet dringende en noodzakelijke aanpassingen worden uitgevoerd wat de **tarieven** en de **inningsprocedures** betreft, zodat de vergoeding die voor de auteurs is voorzien een correcte weerspiegeling biedt van de ontwikkeling van het cultuurverbruik. De gesprekken daarover verlopen op gespannen voet, meer bepaald wegens de invloed van belangrijke industriële lobbygroepen. **SOFAM zal het standpunt van de auteurs in die discussies blijven verdedigen**, want het wordt al te vaak met voeten getreden. Dit is een inzet die heel zware gevolgen kan hebben voor onze vennootschap, want onze inningen hangen in grote mate af van de toepassing van de wettelijke licenties.

De creatieve werken worden steeds meer verspreid via het **internet**, in een juridische en economische context die nog altijd helemaal niet duidelijk is afgebakend. Hun ongecontroleerde exploitatie leidt tot een aanzienlijk financieel nadeel voor de auteurs. Meerdere landen hebben reeds wettelijke maatregelen genomen om die uitwisselingen van beschermde bestanden beter te beveiligen. In België is dat nog niet het geval, omdat het land te lang heeft stilgelegen en de regering alleen lopende zaken afhandelde. De **Raad voor de Intellectuele Eigendom** heeft twee wetsvoorstellen onderzocht die in het begin van 2011 werden ingediend, maar tot heden spijtig genoeg nog geen ernstig voorstel gedaan. SOFAM is nauw betrokken bij die lastige gesprekken.

Het **volgrecht**, waarvan de impact op de kunstmarkt onlangs door de Europese Commissie werd beoordeeld, zal in de toekomst behouden blijven. De kwaliteit van het beheer ervan zal in een aantal landen echter wel moeten worden verbeterd.

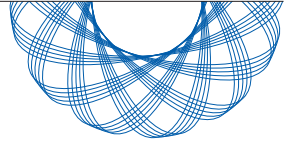
SOFAM heeft – via OnLineArt – gesprekken aangeknoopt over het **Google Art Project**, waarmee virtuele bezoeken kunnen worden gebracht aan de belangrijkste musea ter wereld (waaronder ook de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten in Brussel).

We willen ook wijzen op de belangrijke **juridische geschillen** met drie operatoren die zich verzetten tegen de betaling van auteursrechten: **Airfield** (TV Sat en TV Vlaanderen) voor de satellietdistributie, **Telenet** (Liberty Global) en **Coditel** voor de kabeldistributie. In het eerste geval hebben de auteursverenigingen hun gelijk gehaald, maar voor de andere twee is het dossier nog lang niet afgesloten.

Wat de toegang tot de werkloosheid en het behoud van de werkloosheidsuitkeringen betreft, zal SOFAM ook in de bres blijven springen om de toepassing van de wet te verdedigen en de restrictieve interpretatie die het **RVA** er nu aan geeft te betwisten. De werkelijke inzet is echter het parlementaire debat over het "**statuut van de kunstenaar**" in de wetgeving. De hele sector is zich aan het voorbereiden om zijn rechten te verdedigen.

Ten slotte heeft SOFAM haar boekhoudkundige instrumenten en haar beheersprocedures al aangepast met het oog op het nakende uitvoeringsbesluit van de nieuwe wet voor het toezicht op de beheersvennootschappen. Andere maatregelen mogen in de komende jaren nog verwacht worden.

Onze belangrijkste realisaties in 2011

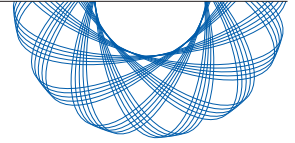

- Einde 2011 waren er **4.768** aangesloten auteurs.
- In 2011 bedroegen de inningen **2.097.436 €**, een resultaat dat **4,72%** hoger ligt dan in 2010.
- Er werd **1.322.267 €** aan rechten uitgekeerd in België.
- Het “kostenpercentage” bedroeg **22%**; dit is het resultaat van een drastisch beleid om de kosten te verminderen in een gespannen economische context.
- Er werden acties voorbereid tegen de **nieuwe interpretatie door de RVA van de wet op de toegang tot de werkloosheid**.
- Er werden **moeilijke**, maar tegelijk ook essentiële **onderhandelingen** gevoerd over **reprografie** en **leenrecht**, alsook over **digitale kabeluitzendingen** en video on demand (VoD), in het bijzonder met Telenet/Liberty Global en Coditel.
- De **onderhandelingen met de tv-maatschappijen** (VRT, VTM, Tecteo-V00, Brutélé, Wolu-TV) binnen het **audiovisuele** domein werden voortgezet.
- De discussies over de **niet-toegestane uitwisseling van werken op het internet** werden voortgezet.
- We hebben besloten om deel te nemen aan het Europese project **Arrow+** voor de identificatie van werken die anders als ‘verweesd’ worden beschouwd.
- Er werden een reeks proactieve acties genomen, die aan de Europese Commissie (en haar Raad der Wijzen) waren gericht, samen met de belangenvereniging **European Visual Artists**, om in de digitaliseringsprojecten van het **Europese culturele erfgoed** ook rekening te houden met de rechten van de visuele kunstenaars.

Infosessie over de rechten van beeldende kunstenaars met betrekking tot de toegang tot de werkloosheid en het behoud van de werkloosheidsuitkeringen wegens de nieuwe interpretatie die de RVA wil invoeren (in samenwerking met ARTIST PROJECT/iles asbl) – ISELP, oktober 2011

Editoriaal

Ondanks de onzekere economische en politieke situatie is SOFAM erin geslaagd om in 2011 haar koers aan te houden. De inningen zijn er lichtjes op vooruitgegaan en het percentage van de beheerskosten blijft beperkt.

Voor ons blijft de kern van onze activiteit het allerbelangrijkste, namelijk rechten innen en verdelen onder de auteurs, onderhandelen over algemene contracten, ten dienste staan van de auteurs, hen helpen als er juridische geschillen zijn en ons repertorium bevorderen. Het jaarverslag gaat in detail in, op deze dagelijkse activiteiten en op de belangrijkste feiten van 2011. Wij hebben het geluk dat we op een deskundig team kunnen rekenen, dat bijzonder efficiënt werk verricht. Wij willen hen bedanken voor hun aanhoudende en nooit aflatende inspanningen.

Daarnaast mogen we ook de toekomst niet uit het oog verliezen. De dossiers worden steeds complexer en de projecten zijn talrijk. De twee processen tegen Coditel en Telenet hebben veel energie gekost, want ze zijn van cruciaal belang voor de toekomst. Dit zijn nog altijd de twee dossiers die het gevoeligst liggen.

Onze activiteiten moeten kunnen plaatsvinden in een sfeer die gunstig is voor de auteursrechten en het collectieve beheer. Dit is geenszins het geval, aangezien we te maken krijgen met operatoren voor wie auteursrechten en collectieve beheersvennootschappen de ontwikkeling van hun commerciële strategieën in de weg staan. Het is echter onaanvaardbaar dat de culturele economie zich ontwikkelt ten nadele van de scheppende kunstenaars. De creatieve sectoren, die actief zijn op het kruispunt tussen cultuur en economie, zijn een van de drijvende krachten achter de Belgische kenniseconomie, die een omzet van 32 miljard euro en 3% van het BBP vertegenwoordigt. Die sector is bijvoorbeeld belangrijker dan de horeca- of de automobielsector.

Onze politieke besluitvormers moeten zich ervan bewust zijn dat de vitaliteit van de culturele economie afhangt van de productie en de verscheidenheid van de creatieve inhoud en dat dit slechts mogelijk is wanneer de auteurs deelhebben aan de inkomsten die deze activiteiten genereren. Hoeveel kunstenaars zouden risico's nemen indien ze niet de mogelijkheid zouden hebben om te worden beloond, met andere woorden betaald, wanneer hun werk succesvol is?

De nieuwe interneteconomie moet worden gebaseerd op de uitwerking van wettelijke oplossingen die een eenvoudige toegang tot allerhande inhoud mogelijk maken tegen prijzen die zowel voor de gebruiker als voor de auteurs eerlijk en redelijk zijn.

De toekomst uittekenen, betekent dat we SOFAM nog moeten blijven moderniseren zodat jullie, auteurs en scheppende kunstenaars, niet alleen vandaag maar ook in de toekomst hetgeen krijgen waarop jullie recht hebben en dat in de best mogelijke omstandigheden.

Firmin De Maître, voorzitter van de Raad van Bestuur

Marie Gybels, directeur-zaakvoerder

De digitalisering zou geen voorwendsel mogen worden om de bescherming te verminderen die auteurs en scheppende kunstenaars in de meeste Europese landen genieten. Wanneer een door het auteursrecht beschermd werk op het internet wordt gezet, is het vanzelfsprekend dat de auteurs of scheppende kunstenaars voor hun talent en inspanningen moeten worden vergoed.

(Uittreksel uit *The New Renaissance*, Rapport van het Comité der Wijzen bij de Europese Commissie over het online beschikbaar maken van het Europese culturele erfgoed, § 2.4.2., p. 10)

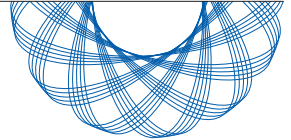

Firmin de Maître © Maitrise

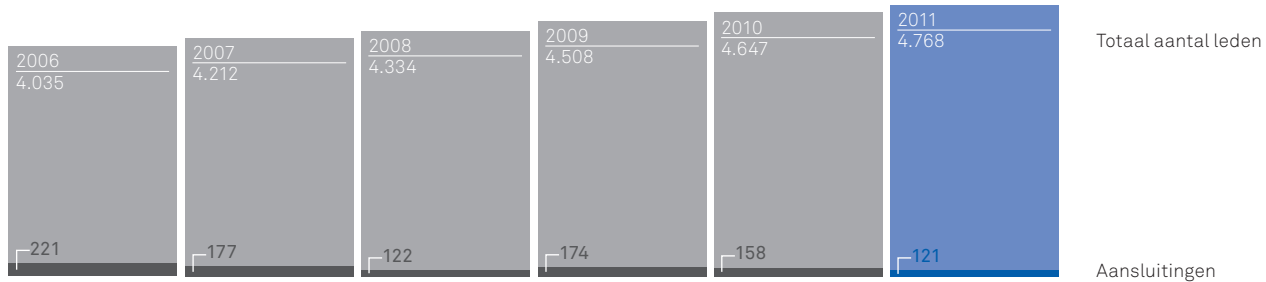

Marie Gybels © Maitrise

Onze resultaten in 2011

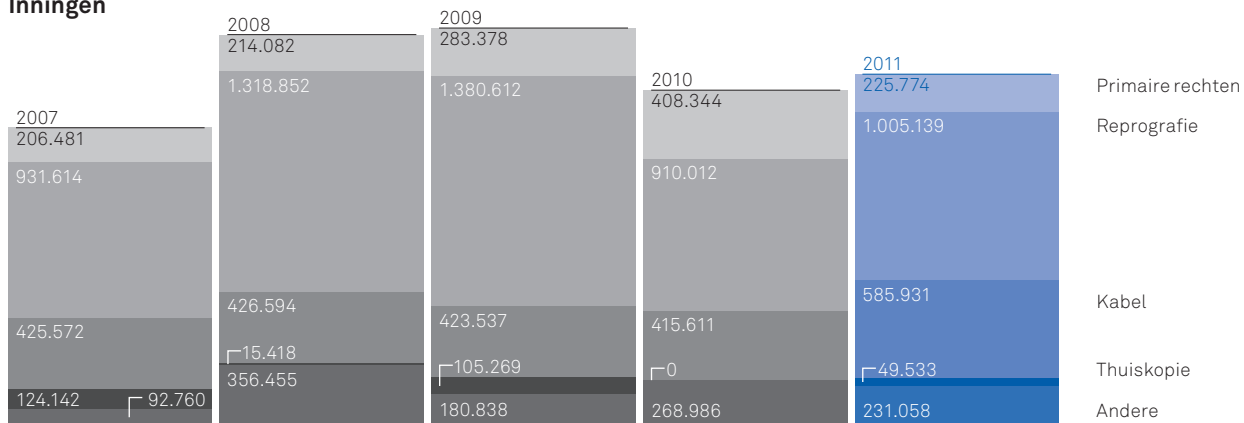

Aantal leden van SOFAM

In 2011 hebben zich 121 visuele kunstenaars aangesloten bij SOFAM en hebben er 9 hun lidmaatschap opgezegd. Onze auteursgemeenschap telt op vandaag 4.768 leden, die gelijk verdeeld zijn ten noorden en ten zuiden van de taalgrens.

Inningen

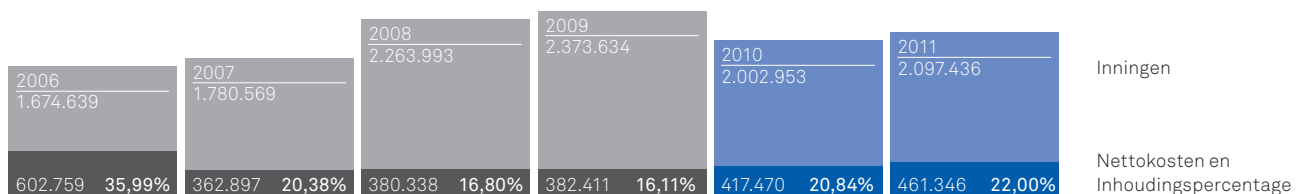
In 2011 bedroeg het totale bedrag van de inningen 2.097.436 € (tegenover 2.002.953 € in 2010). Dit betekent dat er een vooruitgang van 4,72% werd geboekt in vergelijking met 2010.

Uitkeringen aan de auteurs

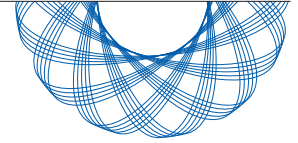

In 2011 werd een bedrag van 1.322.267 € uitkeerd aan de auteurs. Dit bedrag is lager dan in 2010 (waarin de uitkering van de saldi van kabelrechten voor een periode van zes jaar waren begrepen), meer bepaald omdat er in 2011 geen uitkering van leenrechten werd uitbetaald wegens de invoering van een nieuwe berekeningsmodule voor de uitkering. Die rechten werden begin 2012 uitkeerd.

Inningen, kosten en inhoudingspercentage

De verhouding tussen de nettokosten en de inningen in een jaar zijn een bijzonder interessante indicator. In 2011 bedroeg dit percentage 22% (tegenover 20,84% in 2010). Als we bedenken dat we van een percentage van 35,99% komen in 2006, dan is dit in de Belgische context een bijzonder respectabel resultaat.

SOFAM staat ten dienste van de auteurs van de visuele kunsten

SOFAM richt zich tot alle auteurs van de visuele kunsten

Onze auteursvennootschap is een niet-commerciële burgerlijke vennootschap zonder winst oogmerk met een coöperatief karakter. Elke auteur die dit wenst, kan er lid van worden: een kunstschilder, beeldhouwer, fotograaf, illustrator, cartoonist, striptekenaar, infografist, graficus, ontwerper, stylist, textielontwerper, architect, reporter-cameraman, videokunstenaar, graveur etc. SOFAM heeft zich tot doel gesteld om de **referentiemaatschappij bij uitstek** te worden voor alle kunstenaars die actief zijn in de visuele kunsten. SOFAM beheert de rechten voor de exploitatie van miljoenen werken. Dit wordt het **repertorium** van de vennootschap genoemd.

Een engagement dat een aanbod van talrijke diensten inhoudt

Door zijn aansluiting heeft elk lid recht op:

- het beheer van zijn auteursrechten (reproductierechten, recht van publieke mededeling, volgrecht, thuiskopie, leenrecht, reprografie);
- juridisch en fiscaal advies (modellen van contracten, onderhandelingen, statuten...);
- professionele bescherming;
- deelname aan de democratische besluitvorming van de vennootschap;
- deelname aan acties met betrekking tot de artistieke promotie van SOFAM (prijzen, workshops, conferenties, professionele debatten);
- de solidariteit van de andere auteurs.

Aangesloten auteurs hebben ook **verplichtingen**. Ze moeten de statutaire regels naleven, hun werken aangeven, hun lidmaatschap en hun aandeel in de werkingskosten betalen. Ze moeten zich solidair verklaren met de bescherming van het statuut van auteur en het werk van hun collega's-auteurs respecteren.

De rechten van scheppende kunstenaar verdedigen, bevorderen en uitbreiden

De statutair bepaalde functie van SOFAM bestaat erin om aanwezig te zijn in alle **wetgevende, reglementaire en beleidsdebatten** over de bescherming van scheppende kunstenaars, hun werken en hun rechten.

Twee van de voornaamste thema's zijn uiteraard het **auteursrecht** en de **naburige rechten** die daarmee gepaard gaan. SOFAM treedt echter ook op in verband met andere thema's, bijvoorbeeld de reglementen inzake **cultuurbeleid, internationale handel, identificatienormen** van werken, **technische normen**, de **fiscale aspecten** van rechten of investeringen, de **wetgeving met betrekking tot diensten** etc.

SOFAM door en voor de auteurs

De **Algemene Vergadering**, die uitsluitend uit leden is samengesteld, is het soevereine orgaan van SOFAM. Zij verkiest, telkens voor een periode van drie jaar, de leden van de Raad van Bestuur die als opdracht hebben om een beleid uit te tekenen en die instaan voor het beheer van de vennootschap. De bestuurders en het personeel leggen tegenover die Vergadering verantwoording af over hun werk. Als vennoten van hun vereniging **zijn de auteurs er dus tegelijk ook de beheerders van**.

Strikte regels en een eigen deontologie

De **inningprocedures, verificatiemechanismen** en andere **verdeelsleutels** worden alsmaar gedetailleerder. Dit wordt niet alleen verwacht door onze auteurs, maar ook door de overheden die de beheersvennootschappen controleren. Deze regels worden aangevuld door een **eigen deontologie**, die werd opgesteld als omkadering van het werk van het personeel en van de leden van de Raad van Bestuur, vanuit een streven naar duidelijkheid, openheid en solidariteit – iets dat steeds meer naar waarde wordt geschat.

SOFAM verdedigt, ondersteunt en begeleidt de creatie

SOFAM

Huis van de Auteurs
Koninklijke Prinsstraat 87
1050 Brussel
+32 (0)2 726 98 00
www.sofam.be
info@sofam.be
BTW 0419.415.330